

โครงการจัดงาน “วันนักประดิษฐ์” ประจำปี ๒๕๖๘ (Thailand Inventors' Day 2025)

ที่มาและความสำคัญ

ตามมติคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๓๗ ได้กำหนดให้วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ของทุกปีเป็น “วันนักประดิษฐ์” เพื่อน้อมรำลึกถึงวันประวัติศาสตร์ในการทูลเกล้าฯ ถวายสิทธิบัตรการประดิษฐ์ “เครื่องกลเติมอากาศที่ผิวน้ำหมุนช้าแบบทุ่นลอย” หรือ “กังหันน้ำชัยพัฒนา” แต่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร “พระบิดาแห่งการประดิษฐ์ไทย” ซึ่งเป็นสิทธิบัตรในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์พระองค์แรกของไทย และเป็นครั้งแรกของโลก รวมทั้งทรงเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักประดิษฐ์ไทยในการสร้างสรรค์ผลงานสิ่งประดิษฐ์ที่ช่วยแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนและสังคมส่วนรวมได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ร่วมกับสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐและเอกชน จัดงาน “วันนักประดิษฐ์” ประจำปี ๒๕๖๘ ขึ้น เพื่อนำเสนอสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมพร้อมใช้และความก้าวหน้าด้านการประดิษฐ์คิดค้นของประเทศ และผลักดันให้เกิดการขยายผลและนำไปใช้ประโยชน์ในมิติต่าง ๆ โดยสอดคล้องกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) และเป้าหมายประเทศไทย ๔.๐ ในการนำการวิจัยและนวัตกรรม เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและพัฒนาสังคมของประเทศ โดยครั้งนี้ จัดขึ้นเป็นครั้งที่ ๒๖

วัน เวลา และสถานที่

วัน:	ระหว่างวันที่ ๒ – ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ (๕ วัน)
เวลา:	๐๙.๐๐ – ๑๗.๐๐ น.
สถานที่:	Event Hall 101 – 104 ศูนย์นิทรรศการและการประชุมไบเทค บางนา กรุงเทพฯ

หัวข้อการจัดงาน

สิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมไทย : ความท้าทายของประเทศ
Thai Inventions and Innovations Challenge of the Nation

วัตถุประสงค์

- เพื่อเป็นเวทีระดับชาติในการเผยแพร่ ถ่ายทอด และขยายผลสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมสู่ผู้ใช้ประโยชน์ และสาธารณชน
- เพื่อเป็นกลไกในการสร้างแรงบันดาลใจแก่นักประดิษฐ์ไทยในการพัฒนาผลงานประดิษฐ์คิดค้นและเป็นแรงจูงใจในการประดิษฐ์คิดค้นแก่เยาวชนรุ่นใหม่ ตลอดจนเปิดโอกาสในแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับนักประดิษฐ์จากนานาประเทศ
- เพื่อเป็นกลไกในการสร้างความตระหนักให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญของการประดิษฐ์คิดค้นต่อการพัฒนาประเทศ

กลุ่มเป้าหมาย

๑. หน่วยงาน/องค์กรกำหนดนโยบายและสนับสนุนการประดิษฐ์คิดค้นของไทยและนานาชาติ
๒. หน่วยงาน/องค์กรด้านการประดิษฐ์คิดค้นทั้งภาครัฐและเอกชนของไทยและนานาชาติ
๓. ผู้ประกอบการที่สนใจนำผลงานสิ่งประดิษฐ์ไปพัฒนาต่อยอดเชิงพาณิชย์
๔. สถาบันการศึกษา
๕. นักประดิษฐ์และนักวิจัยรุ่นใหม่

กิจกรรมภายในงาน

๑. พิธีมอบรางวัลการวิจัยแห่งชาติ

รางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ รางวัลผลงานวิจัย รางวัลวิทยานิพนธ์ และรางวัลผลงานประดิษฐ์คิดค้น ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘

๒. ภาคนิทรรศการ

- ๒.๑ น้อมรำลึกฯ “พระบิดาแห่งการประดิษฐ์ไทย” และเฉลิมพระเกียรติ
- ๒.๒ รางวัลการวิจัยแห่งชาติ
- ๒.๓ สิ่งประดิษฐ์สร้างมูลค่า
- ๒.๔ HIGHLIGHT
- ๒.๕ สิ่งประดิษฐ์สู่การใช้ประโยชน์ ๖ กลุ่มเรื่อง ประกอบด้วย

๒.๕.๑ ความมั่นคง

เป็นสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรักษา ป้องกันอธิปไตย และความมั่นคง การเสริมสร้างศักยภาพประเทศในการรับมือและดำเนินการเชิงรุกต่อภัยคุกคามในรูปแบบต่างๆ เช่น การป้องกันประเทศ ภัยจากการก่อการร้าย ยาเสพติด อาชญากรรมข้ามชาติ รวมทั้ง การยกระดับขีดความสามารถของกองทัพ และหน่วยงานด้านความมั่นคง อาทิ อากาศยานไร้คนขับ ยุทธภัณฑ์ทางการทหาร เครื่องมือสื่อสาร เป็นต้น

๒.๕.๒ เกษตรสร้างมูลค่า

เป็นสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับความสามารถทางการแข่งขันในภาคเกษตร ทั้งพืช ปศุสัตว์ และประมง ตลอดจนเทคโนโลยีชีวภาพทางการเกษตร โดยเฉพาะในเกษตรเป้าหมายของประเทศ ได้แก่ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป และเกษตรอัจฉริยะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

(๑) เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เป็นสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่มีเอกลักษณ์เฉพาะพื้นที่ สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ สินค้าปอซึ่ทางภูมิศาสตร์ รวมถึงพืชผลเกษตรและผลไม้เขตร้อน เช่น การพัฒนาสินค้าเกษตรนอกฤดูกาลการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรพื้นถิ่น การสร้างอัตลักษณ์หรือการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดสินค้า รวมทั้งการสร้างตราสินค้า การสร้างความแตกต่างและโดดเด่นของสินค้าในแต่ละท้องถิ่น เป็นต้น

(๒) เกษตรปลอดภัย เป็นสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการระบบผลิตสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หรือการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อลดการปนเปื้อนของสารเคมีอันตราย การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยและระบบตรวจรับรองคุณภาพ ตลอดจนการต่อยอดพัฒนาสินค้า พร้อมทั้งดูแลการผลิตอาหารภายใต้มาตรฐานความปลอดภัย

(๓) เกษตรชีวภาพ เป็นสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพในการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรด้วยกระบวนการทางชีวภาพ อาทิ การพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ เชื้อจุลินทรีย์ การนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมชีวภาพ รวมถึงการแปรรูปสมุนไพรสู่ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร สินค้าประเภทโภชนาเภสัช สินค้าประเภทเวชสำอาง ผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องสำอาง และช่องทางเผยแพร่ประโยชน์และสรรพคุณของสมุนไพรไทย เป็นต้น

(๔) เกษตรแปรรูป เป็นสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตหลังการเก็บเกี่ยว การคัดคุณภาพ การบรรจุ การรักษาและการแปรรูปเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร อาทิ ระบบเซ็นเซอร์ตรวจสอบเนื้อผลไม้ บรรจุภัณฑ์อัจฉริยะยืดอายุ ควบคุมคุณภาพและความปลอดภัย ระบบติดตามผลิตภัณฑ์ระหว่างขนส่ง รวมทั้งสินค้าและผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เกิดจากการแปรรูป และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการขยายตลาด

(๕) เกษตรอัจฉริยะ เป็นสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิต และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร เพื่อทดแทนการผลิตดั้งเดิมและแรงงานภาคเกษตรที่ลดลง เช่น เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร ระบบฟาร์มอัจฉริยะ รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรแห่งอนาคต อาทิ เกษตรแม่นยำ เกษตรไร้คน เกษตรแนวตั้ง ตลอดจนเทคโนโลยีดิจิทัล รวมถึงฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวางแผนการเกษตรและการเฝ้าระวังเตือนภัยสินค้าเกษตร ทั้งเรื่องเกษตรกร ข้อมูลอุปสงค์และอุปทาน สินค้าเกษตร ข้อมูลพื้นที่เกษตรกรรม ข้อมูลมูลค่าสินค้าเกษตร แนวโน้มการผลิตสินค้าเกษตร การพยากรณ์อากาศและวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงเพื่อการเกษตร เป็นต้น

๒.๕.๓. อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

เป็นสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ ได้แก่ ยานยนต์สมัยใหม่ อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ การท่องเที่ยว หุ่นยนต์เพื่ออุตสาหกรรม การบินและโลจิสติกส์ เชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีภัณฑ์ ดิจิทัล การแพทย์ครบวงจร ประกอบด้วย

(๑) ยานยนต์สมัยใหม่ เช่น ยานยนต์ไฟฟ้า แบตเตอรี่ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และชิ้นส่วนยานยนต์ เป็นต้น

(๒) อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ เช่น วงจรรวม อุปกรณ์โทรคมนาคม ระบบที่อยู่อัจฉริยะ เครื่องใช้ไฟฟ้าอัจฉริยะ (Smart Appliances) อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ประเภทสวมใส่ ระบบฝังตัว (Embedded Systems) สารหรือแผ่นไมโครอิเล็กทรอนิกส์ วงจรอิเล็กทรอนิกส์ขนาดเล็ก (Microelectronics) เป็นต้น

(๓) การท่องเที่ยว เช่น สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อการท่องเที่ยว ผลิตภัณฑ์ด้านแพทย์แผนไทย ฐานข้อมูลกลางด้านการท่องเที่ยว เป็นต้น

(๔) หุ่นยนต์เพื่ออุตสาหกรรม เช่น หุ่นยนต์ที่ใช้ในอุตสาหกรรมการผลิตยานยนต์ การผลิตอัดฉีดพลาสติก หุ่นยนต์ดำน้ำ หุ่นยนต์ทางการแพทย์ ความปลอดภัยไซเบอร์ เป็นต้น

(๕) การบินและโลจิสติกส์ ได้แก่ เทคโนโลยีการขนส่งทางราง ทางน้ำ ทางอากาศ ทางถนน เช่น วัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบไฟฟ้า เครื่องกล แบตเตอรี่ รถไฟฟ้า รถจักรและล้อเลื่อน เป็นต้น รวมถึงนวัตกรรมที่อำนวยความสะดวกต่อการเดินทางหรือการขนส่งสินค้า เช่น ระบบอัจฉริยะเพื่อบูรณาการการเดินทางและขนส่งที่นำไปสู่การควบคุมสั่งการและบริหารจัดการจราจรอัตโนมัติ ระบบการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ สิ่งอำนวยความสะดวกในสถานี ระบบอัตราค่าโดยสารร่วม และบัตรโดยสารร่วมในขนส่งสาธารณะ รวมทั้งกระบวนการขนส่ง และระบบโลจิสติกส์เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการในรูปแบบ last mile delivery เช่น การใช้อากาศยานไร้คนขับ เป็นต้น

(๖) เชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีภัณฑ์ ได้แก่ เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีภัณฑ์แบบครบวงจร ตั้งแต่เชื้อเพลิงชีวภาพแบบดั้งเดิม (Conventional Biofuels) ที่ผลิตจากวัตถุดิบทางการเกษตร อาทิ เอทานอล (Ethanol) จากข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวสาลี ฯลฯ ไบโอดีเซล (Biodiesel) จากน้ำมันพืช ไขมันสัตว์ และ/หรือน้ำมันเหลือจากการปรุงอาหาร เชื้อเพลิงชีวภาพแบบก้าวหน้า (Advanced Biofuel) จากพืชที่ไม่ใช้ในการบริโภค เช่น ฟางข้าว เศษไม้ และซังข้าวโพด เชื้อเพลิงชีวภาพรุ่นที่สาม (Third Generation) ที่ผลิตจากชีวมวล หรือมวลชีวภาพที่มีการทำพันธุวิศวกรรม (Engineered Biomass) เช่น การกลั่นน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อให้เกิดการนำกลับมาใช้ใหม่ รวมทั้ง วัตถุดิบเชื้อเพลิงชีวภาพแบบใหม่ที่ได้จากสาหร่าย เช่น สาหร่าย (Algae) สาหร่ายทะเล (Seaweed) เป็นต้น

(๗) ดิจิทัล เช่น ซอฟต์แวร์ การพัฒนาเมืองอัจฉริยะโดยการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต (Internet of Things – Enabled Smart City) สื่อสร้างสรรค์และแอนิเมชัน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การแพร่ภาพกระจายเสียงอื่น ๆ

(๘) การแพทย์ครบวงจร ได้แก่ การให้บริการทางการแพทย์สมัยใหม่ เทคโนโลยีทางการแพทย์ อุปกรณ์ทางการแพทย์ ยา และเวชภัณฑ์ เช่น การให้บริการทางการแพทย์ผ่านอินเทอร์เน็ตและสมาร์ทโฟน (eHealth and mHealth) โดยใช้เทคโนโลยีเชื่อมต่อและระบบเวชระเบียนอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Medical Records: EMRs) เพื่อให้คำปรึกษาและบริการการรักษาระยะไกล อุปกรณ์ทางการแพทย์และการติดตามผลระยะไกล ปัญญาประดิษฐ์ในการให้คำปรึกษา วินิจฉัย และพยากรณ์การเกิดโรคล่วงหน้า ระบบการเก็บข้อมูลสุขภาพของประชาชนตลอดช่วงชีวิต ครุภัณฑ์ทางการแพทย์ ระบบส่งต่อและระบบการแพทย์ฉุกเฉิน ระบบสาธารณสุขสิ่งแวดล้อมและเวชศาสตร์ป้องกัน ทั้งระบบติดตาม ตรวจสอบและเฝ้าระวังโรคอุบัติใหม่ และอุบัติซ้ำ เป็นต้น

๒.๕.๔ นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

เป็นสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ตลอดทุกช่วงวัย (ปฐมวัย วัยเด็ก วัยเรียน วัยแรงงาน วัยสูงอายุ) อาทิ โภชนาการและสุขภาพในช่วงปฐมวัย สื่อการเรียนรู้ ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลและดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการศึกษา โปรแกรมประยุกต์ อุปกรณ์การศึกษา เกมฝึกทักษะ เป็นต้น

๒.๕.๕ สังคมผู้สูงอายุและผู้พิการ

เป็นสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบการส่งเสริม ฟื้นฟูสุขภาพ ดูแลผู้สูงอายุและผู้พิการ สิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้ชีวิตประจำวันที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุและผู้พิการ เมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุและผู้พิการในอนาคตทั้งระบบขนส่งสาธารณะ อาคารสถานที่ พื้นที่สาธารณะ และที่อยู่อาศัย

๒.๕.๖ นวัตกรรมสีเขียว

เป็นสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ระบบนิเวศ ตลอดจนการจัดการมลพิษ อาทิ การลดของเสียจากต้นทาง หมอกควัน การจัดการขยะมูลฝอย น้ำเสีย และของเสียอันตราย การนำของเหลือทิ้งมาใช้ประโยชน์ การพัฒนาการบริหารจัดการน้ำ การจัดการพลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อาทิ การผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน ระบบการกักเก็บพลังงาน ระบบโครงข่ายไฟฟ้าอัจฉริยะ การเตรียมพร้อมรับมือผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก อาทิ การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การกักเก็บก๊าซเรือนกระจกในภาคการเกษตรและป่าไม้ การกักเก็บคาร์บอน และการบริหารจัดการพิบัติภัยทั้งระบบ เช่น ระบบแจ้งเตือนระบบเฝ้าระวัง เป็นต้น

๓. มหกรรมสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมนานาชาติ

นิทรรศการแสดงผลงานสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมจากหน่วยงาน/องค์กรต่างประเทศ

๔. การประกวดสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรม

๔.๑ การประกวดสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมระดับนานาชาติ: โครงการ Bangkok International Intellectual Property, Invention, Innovation and Technology Exposition (IPITeX)

๔.๒ การประกวดสิ่งประดิษฐ์ระดับเยาวชน: โครงการ Thailand New Gen Inventors Award 2025: I – New Gen Award 2025

๕. การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

การถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมด้านการประดิษฐ์คิดค้นของคนไทยและเยาวชน/นักประดิษฐ์รุ่นใหม่ที่สามารถนำไปประยุกต์ต่อยอดให้เกิดประโยชน์ในวงกว้างและขยายผลในเชิงพาณิชย์โดยพัฒนาทักษะการเริ่มต้นเป็นผู้ประกอบการ

๖. การเสวนาและกิจกรรมบนเวที

๖.๑ เสวนาในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศด้วยสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมของหน่วยงานเครือข่ายในระบบวิจัยและหน่วยงานด้านการประดิษฐ์

๖.๒ การนำเสนอผลงานประดิษฐ์คิดค้นในภาคการสาธิต การบรรยาย หรือการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับนักประดิษฐ์เจ้าของไอเดีย

๗. ตลาดสินค้าและนวัตกรรม

โดยกลุ่มสินค้า GI, สินค้าชุมชน และสินค้าพร้อมจำหน่ายจากงานส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรม

ดำเนินงานโดย



สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม



โทรศัพท์: ๐ ๒๕๗๙ ๑๓๗๐-๙ ต่อ ๕๗๘

โทรสาร: ๐ ๒๕๗๙ ๐๔๕๕



อีเมล: inventorday.rekm@nrct.go.th

เว็บไซต์: <http://www.nrct.go.th>